

HET DEFINIËREN VAN MARIENE LANDSCHAPPEN OP HET BELGISCH CONTINENTAAL PLAT ALS EEN BENADERING VOOR HOLISTISCHE HABITATKARTERING

Schelfaut Kristien

Renard Centre of Marine Geology (RCMG), Universiteit Gent
Krijgslaan 281 S8, B-9000 Gent, Belgium
E-mail: Kristien.Schelfaut@UGent.be

De kusten rondom Noordwest Europa worden gekarakteriseerd door een veelheid habitats en een uitzonderlijk hoge biodiversiteit. Het toenemend gebruik van de zee en verhoogde antropogene activiteiten zouden kunnen leiden tot een degradatie van het mariene milieu en een beïnvloeding van verschillende processen die een sleutelrol hebben in het mariene ecosysteem.

Wanneer deze variabiliteit en rijkdom behouden en in een latere fase beschermd moet worden, is kennis van de zeebodem noodzakelijk. Zeebodem habitats fungeren immers als broed- en voedingsgebieden voor verschillende vissoorten, daarnaast spelen ze onder meer een belangrijke rol in het opnieuw bruikbaar maken van nutriënten, in het bewaren van de waterkwaliteit, etc...

Om een accuraat beeld te krijgen van een habitat is het belangrijk dat er tijdens het karteringsproces verschillende datasets (fysische, biologische en oceanografische datasets) worden geïntegreerd, geanalyseerd en geïnterpreteerd. Over het algemeen kan worden aangenomen dat de beschikbaarheid van biologische data afneemt met de afstand tot de kust.

Wanneer het op bescherming van mariene gebieden aankomt, moeten echter uitgestrekte gebieden gekarteerd worden waardoor de integratie van biologische datasets verhinderd wordt.

Om de identificatie van habitats nog mogelijk te maken voor uitgestrekte geografische gebieden (landen met uitgestrekte kustlijnen en maritieme zones) stelden Roff en Taylor in 2000 een mariene landschapsbenadering voor. In deze relatief jonge benadering worden enkel fysische datasets gebruikt om habitats af te bakenen en dit in de veronderstelling dat de gebruikte fysische parameters doorslaggevend zijn in het bepalen van de karakteristieken van aanwezige biologische gemeenschappen. De beschikbare en eerder beperkte biologische data worden enkel in de laatste fase gebruikt om de biologische relevantie van de gedefinieerde eenheden te achterhalen.

Het marien landschapsconcept, zoals voorgesteld door Roff en Taylor is toegepast in de Ierse Zee (Golding *et al.*, 2004) en het Joint Nature Conservation Committee (UK) leidt op dit moment een internationaal project om zeebodemhabitatkaarten te genereren voor Noordwest Europa. Het 'Mapping European Seabed Habitats' project (MESH) startte in de lente van 2004 en loopt over een termijn van drie jaar.

Deze studie kadert in dit internationale project (MESH) waar getracht wordt het Belgisch continentaal plat (BCP) in te delen in een aantal ecologische eenheden, gebruikmakend

van het concept van Roff en Taylor. Hoewel er op de schaal van het BCP veel biologische data ter beschikking zijn, wordt algemene habitat kartering eerder verhinderd door de onregelmatige verspreiding van de stalenpunten.

In deze studie werden zes fysieke datasets, die informatie bevatten over de bathymetrie, de hellingsgraad, de mediane korrelgrootte, de duinstructuren, de maximale bodemspanning en grindvelden geselecteerd en verder verwerkt in een GIS (Geografisch Informatiesysteem). De unieke combinatie van de datasets heeft toegelaten 17 eenheden te definiëren.

Om te achterhalen of de gedefinieerde eenheden kunnen fungeren als surrogaat om de biotische omgeving te karakteriseren, worden de eenheden onderworpen aan een validatieproces waarbij gebruik wordt gemaakt van beschikbare biologische datasets.

Het validatieproces heeft een matige correlatie onthuld tussen de mariene landschappen en het macrobentos aanwezig op het BCP.

References

Schelfaut K. 2005. Defining marine landscapes on the Belgian continental shelf as an approach to holistic habitat mapping. Non published MSc dissertation, University Ghent, Gent, 49pp.